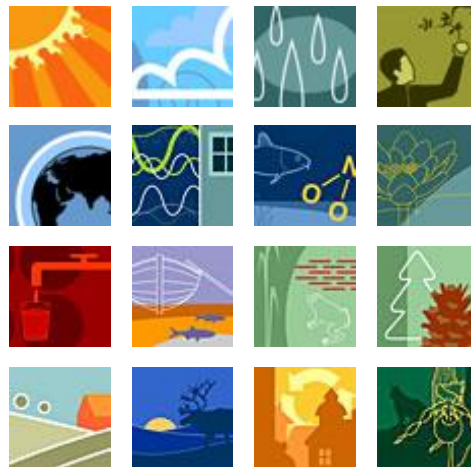

Miljöpolicy och miljömål

”En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinjer	Kf 2018-04-17 § 42 Reviderad Kf 2020-2-25 § 12-	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig	Giltig till		
Kommunstyrelsen	Tills vidare		
Dokumentinformation	Dnr 156/2017 Dnr 17/2020 - revidering		

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Miljöpolicy

I Arvidsjaur kommun verkar vi för hållbar utveckling så att alla som bor och verkar i vår kommun, nu och i framtiden, ska erbjudas en god livskvalitet ur ett miljöperspektiv. Hållbar utveckling kräver helhetssyn, långsiktighet och samverkan. Verksamheten ska genomsyras av långsiktighet när det gäller ekologi, ekonomi och sociala faktorer. De förtroendevalda och anställda i organisationen ska vara goda förebilder genom att ta sitt ansvar för nuvarande och kommande generationer.

Detta innebär att:

- Vi arbetar kontinuerligt och systematiskt med tydliga mål och försöker ständigt förbättra vårt miljöarbete.
- Vi visar miljöhänsyn i alla roller och verksamhetsområden. Det sker genom att följa rutiner och instruktioner, uppmärksamma, rapportera och medverka till att brister avhjälpas.
- Vi arbetar för att minska vår miljöpåverkan, med fokus på energi-, kemikalie- och transportområdet.
- Miljöfrågorna utgör en viktig komponent i allt planarbete, myndighetsutövning, upphandling av varor och entreprenader samt vid val av produktionsmetoder och investeringar i den egna verksamheten.
- Vi säkerställer god hantering av samhällets restprodukter i form av avfall.
- Vi följer gällande lagar, förordningar, föreskrifter och andra krav inom miljöområdet.
- Vi redovisar öppet och informerar om kommunens miljöarbete och miljöpåverkan.

Miljömål

Sveriges övergripande mål med miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta generationsmål är vägledande för allt miljöarbete. De 16 nationella miljö kvalitetsmål som är beslutade av riksdagen beskriver hur miljön ska vara då miljöarbetet lett till en ekologiskt hållbar värld. Miljö kvalitetsmålen är en politisk strävan som konkretiserar miljöbalkens mål om främjande av hållbar utveckling. Alla miljö kvalitetsmål ska nås till 2020, förutom begränsad klimatpåverkan som ska nås till 2050. Dessa mål ska regelbundet följas upp och utgöra en grund för det strategiska miljöåtgärdsarbetet. I uppföljningen 2015 konstaterades att enbart tre av 21 län beräknas nå något av miljö kvalitetsmålen till 2020. Arbetet med miljöfrågor behöver alltså öka för att skapa ett hållbart samhälle.

Miljö kvalitetsmålen syftar till att:

- främja människors hälsa
- värna den biologiska mångfalden och naturmiljön
- ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- trygga en god hushållning med naturresurserna

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Lokala miljömål

Syftet med att upprätta lokala miljömål för Arvidsjaur kommun är att stärka kommunens arbete mot en hållbar utveckling och att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen uppfylls. Arvidsjaur kommuns lokala miljömål är ett styrande dokument, upprättat utan lagkrav.

De lokala miljömålen för Arvidsjaur kommun visar viljan och ambitionen att arbeta med miljöfrågor. Ambitionen är att på ett progressivt sätt arbeta med att hantera dagens miljöproblem och att främja en hållbar utveckling. Kommunens politiska vision ställer stora krav på medvetenhet och långsiktigt tänkande i planerings- och genomförandeprocesser.

Målområden

Arvidsjaur kommun har brutit ner de nationella miljömålen till fyra övergripande målområden, vilka anses vara av extra stor betydelse för Arvidsjaur. Dessa är:

- Giftfri och säker miljö
- Effektivare användning av energi och transporter
- Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö *¹
- Levande sjöar och vattendrag

Under varje miljömålsområde finns en kortfattad bakgrundsbeskrivning och en beskrivning av ambitionen med miljömålen. Varje miljömålsområde består av övergripande inriktningsmål, att uppnå på långt sikt och tidsatta detaljerade delmål, att nå på kortare sikt. Vissa av delmålen gäller för hela kommunen och andra är specifika för kommunens verksamheter.

1. Giftfri och säker miljö

Många av de farliga kemikalierna i inomhusmiljön hittas i luft och damm, dit de kommit från produkterna som utsöndrar dem. Barn och ungdomar är känsligare än vuxna, eftersom de växer och genomgår utvecklingsprocesser som kan vara känsliga för störningar. Barn tillbringar dessutom mer tid på golvet och stoppar ofta händerna i munnen, vilket gör att de exponeras mer än andra. Barn och ungdomar är naturligtvis även extra känsliga för att utsättas för strålning av olika typer. Det är därför viktigt att minska exponeringen av radon, UV-strålning och miljögifter i byggmaterial. Att utsättas för strålning ökar risken för att utveckla olika typer av cancer, vilken ofta upptäcks långt efter själva exponeringen skett. Bara för att vi utsätts för påverkan av farliga kemikalier betyder det inte nödvändigtvis att vi drabbas av negativa effekter, men helt klart är att risken ökar. Arvidsjaur kommun tycker att denna risk är så pass viktig att kommunen vill arbeta förebyggande med att minska riskerna för att barn och unga exponeras för miljögifter.

¹ Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resurssparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska.

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Långsiktigt mål

Arvidsjaur kommun ser en framtid med en befolkning utan höga halter av miljögifter i kroppen och där sunda material används vid nybyggnation. Vid nybyggnation eftersträva förnybara och giftfria material med lång livslängd och upphandling av varor och tjänster i den kommunala verksamheten föregås där det är nödvändigt av en miljöbedömning.

Mätbara delmål

- Vid tillsyn av förskolorna ska två fokusområden vara giftfri miljö och utomhusmiljö (skuggmöjligheter).
Huvudansvarig: MBHN, Miljö- och byggenheten
- Senast år 2019 ska det finnas framtagna riktlinjer för inköp av leksaker och övrigt material till våra förskolor.
Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden
- Senast 2019 ska leksaker och utrustning med farliga kemikalier tas bort från förskolorna.
Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden
- Alla nya textilier ska tvättas innan användning och rutiner för att köpa giftfria textilier ska införas senast år 2020.
Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden
- Samtliga kommunala verksamheter ska ha rutiner för källsortering av avfall år 2019-2020.
Huvudansvarig: Samtliga nämnder och bolag
- Kommunens skolor ska jobba strukturerat med miljöfrågor utifrån barnens perspektiv och minst 50 % av skolorna ska vara miljödiplomerade enligt Grön flagg eller liknande certifiering innan år 2022.
Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden
- Före år 2020 ska radonhalten vara mätt i samtliga skolor och förskolor.
Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden, MBHN - Miljö- och byggenheten

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Följande mål som rör målområdet finns även i kommunens avfallsplan som antogs av fullmäktige 29 nov 2016:

- Till år 2018 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar, farligt avfall samt deponirest ej överstiga för förpackning 20 %, för farligt avfall 0,2 % samt för deponirest ej överstiga 2 %.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- År 2020 ska mängden säck och kärl avfall per person minskat med 5 % jämfört med år 2015.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Vid miljötillsyn av miljöfarliga verksamheter samt tillsyn vid livsmedelsanläggningar ska ett fokusområde vara avfallshantering. Tillsynen ska bl.a. omfatta förvaring, hantering och sortering avfall.
Huvudansvarig: MBHN, Miljö- och byggenheten
- Slam från avloppsreningsverk ska hålla sådan kvalitet att riktvärden för metaller och bioackumulerande organiska ämnen ligger under gällande gräns- och riktvärden.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen

2. Effektivare användning av energi och transporter

Klimatfrågan ses idag som ett av de allra viktigaste samhällsproblemen som måste lösas för att vi ska kunna nå visionen om ett hållbart samhälle i framtiden. Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Klimatförändringarna är en viktig lokal, såväl som global angelägenhet och kan inte begränsas geografiskt. Arvidsjaur kommun kommer med största sannolikhet att påverkas av de effekter som följer i klimatförändringarnas spår. En förhöjd temperatur och ökad nederbörd tillsammans med ökad molnighet och luftfuktighet är verkningar som kan komma att få konsekvenser i kommunen bland annat i form av risk för översvämningar, skredrisk och hotad dricksvattenförsörjning.

I Sverige har det totala utsläppet av växthusgaser inte varierat särskilt mycket på flera år. Den sektor som dominerar utsläppen i Arvidsjaur är transportsektorn som står för ca 67 % av utsläppen. Utsläppen av växthusgaser per invånare i Arvidsjaur är 8,7 ton. Genomsnittet i Sverige är 6,3 ton per invånare. Transportsektorn står även för den största energianvändningen i kommunen, ca 47 %.^{*2}

I Arvidsjaur är det svårt att minska utsläppen från transportsektorn, eftersom kommunen är en glesbygdskommun och därmed inte kan erbjuda kollektivtrafik på samma sätt som större städer. Kommunen har en stor yta och gles befolkning, vilket innebär att bilen även i fortsättningen kommer vara viktig för att vi ska kunna utföra våra vardagliga sysslor. Arvidsjaur kommun har beslutat om riktlinjer för resor och fordon i tjänst vars syfte och inriktning bl.a. är att vara kostnads- och resurseffektiva samt att minska miljöpåverkan.

² Källa – Statistiska centralbyrån (SCB)

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Långsiktigt mål

Arvidsjaur kommun ser en framtid med så liten klimatpåverkan och ett samhälle som minskat sitt fossilbränsleberoende genom bättre möjligheter för ett fossilfritt transportsystem.

Mätbara delmål

- Energianvändningen i kommunens lokaler per ytenhet ska minska med minst 5 % till år 2022 jämfört med år 2017.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Matsvinnet i den kommunala verksamheten ska minska 5 % årligen fram till år 2022 minska med 20 % jämfört med år 2017.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Kommunen ska ha ökat andelen inköp av ekologiska och/eller närproducerade livsmedel till minst 20 % senast år 2022
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen

De mätbara målen reviderades av kommunfullmäktige 2020-2-25 § 12.

3. Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö

Kommunens politiska vision ställer stora krav på medvetenhet och långsiktigt tänkande i planerings- och genomförandeprocesser. Kommunen kan genom den fysiska planeringen, och i många fall genom sitt markägande, i mycket hög grad styra var och i vilken omfattning exploatering sker. Det är också viktigt att ha en klar strategi för hur värdefull mark och grönstruktur ska bevaras och utvecklas för att kunna bemöta olika motstående intressen.

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Långsiktigt mål

Bebyggelsen ska utvecklas så att den är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar även i framtiden. Parker, naturområden och tätortsnära³ sjöar bjuder på upplevelser och är lätta att nå till fots och på cykel. Invånarnas hälsa äventyras inte då luftkvaliteten är god, tack vare kommunens grönska. Människor har också möjlighet att leva utan att utsättas för ohälsosamt buller. Vi tar hand om dagvatten efter platsens behov för att inte vattenkvaliteten ska bli sämre och för att undvika översvämning lokalt eller nedströms.

Mätbara delmål

- Översikts- och tillväxtplanen ska vara ett redskap som aktivt användas i planerings- och genomförande processer.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- I kommunkoncernens samtliga bygg- och rivningsupphandlingar ska krav ställas på att avfallet ska källsorteras minst enligt Sveriges Byggindustriers riktlinjer och där så är möjligt en avfallsfraktion till.
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Upphandling
- Efter år 2022 har vi inga fastigheter som blir översvämmade p.g.a. brister i dagvattenhanteringen
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen

4. Friska vatten

Arvidsjaur är väl försett med vatten av god kvalitet. Trots det finns ett antal miljöproblem i sjöar och vattendrag. Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag. Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och hämtas från yt- eller grundvattentäkter som påverkas av mänsklig aktivitet. Det finns markområden som är förorenade, i huvudsak från tidigare industrier och andra verksamheter. En liten mängd föroreningar i mark kan skada vattnet i ett stort område. De lokala övergödningsproblemen beror bl.a. på bristfälliga avlopp, jord- och skogsbruk.

Långsiktigt mål

Sjöar och vattendrags naturliga produktionsförmåga, biologisk mångfald och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. Kommunens sjöar har fortsatt god status när det gäller vattenkvalitet och alla enskilda och kommunala avlopp har godtagbar rening. Kommunen kan erbjuda dricksvatten av god kvalitet även i framtiden.

³ Definitionen på tätort enligt SCB är en sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare, vilket innebär Arvidsjaur och Glommerträsk enligt SCB:s förteckning

Miljöpolicy och lokala miljömål

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-17 § 42, reviderad 2020-02-25 § 12

Mätbara delmål

- Statusen för sjöar och vattendrag får inte försämrans *⁴
Huvudansvarig: MBHN - Miljö- och byggenheten, KS – Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Samtliga kommunala vattentäkter har reviderade skyddsområden eller förslag till skydds-områden år 2022
Huvudansvarig: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppföljning: Vad händer efter 2022?

Miljömålen ska följas upp årligen och sammanställas. De ansvariga för uppföljning ska skicka in sina nyckeltal till samhällsbyggnadskontoret som kommer att sammanställa sammanfattningen. När en sammanställning av miljömålen för 2017-2022 har gjorts, ska nya mål för nästa femårsperiod tas fram. Målen ska bli mer ambitiösa och genomarbetade eftersom kommunen fått erfarenhet av arbetet med de första miljömålen.

Arbetet med att ta fram nya miljömål kan påbörjas senast hösten 2022 för att få klart med nya fastställda mål innan 2023.

---

⁴ Statusklassningarna för samtliga sjöar och vattendrag i landet finns under <http://viss.lansstyrelsen.se>